

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/236/2021
Rady Powiatu w Łęcznej
z dnia 29 kwietnia 2021 r.

**PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ
KOREKCYJNO - EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC W RODZINIE
na lata 2021 - 2023**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

Spis treści:

I.	Uzasadnienie realizacji programu	3.
II.	Podstawy prawne w zakresie opracowania i realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego	6.
III.	Założenia programu	7.
IV.	Cele i rezultaty programu	8.
V.	Zawartość programu	9.
VI.	Realizacja programu	10.
1.	Adresaci programu	11.
2.	Nabór i selekcja uczestników oraz warunki uczestnictwa w programie	11.
3.	Czas trwania i miejsce realizacji programu	13.
4.	Sposób realizacji, działania w zakresie edukacji i korekty zachowań przemocowych	13.
VII.	Monitoring i ewaluacja	16.
VIII.	Źródło finansowania	17.
IX.	Procedury postępowania na wypadek, gdyby osoby stosujące przemoc wróciły do zachowań przemocowych, sprzed programu	17.
X.	Ramowy harmonogram działań	18.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

I. Uzasadnienie realizacji programu

Dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko, w którym czujemy się bezpieczni, gdzie panuje miłość, wzajemne zrozumienie. Harmonia i bezpieczeństwo rodziny zostaje zakłócona, gdy pojawia się w niej przemoc. Przemoc w rodzinie jest niewątpliwie najgorszym jej rodzajem, ponieważ sprawcą jest członek rodziny, najbliższa nam osoba. Zjawisko przemocy w rodzinie jest powszechne i stanowi poważny problem społeczny. Przyczyny przemocy bywają różne. Może to być reakcja na problemy dnia codziennego, zmagania wewnętrzne człowieka, brak kontroli nad emocjami, działanie alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych na organizm; negatywne wzorce przekazywane przez media czy zachowania wyniesione z domu rodzinnego.

Problem przemocy w rodzinie i skala występowania tego zjawiska w powiecie łęczyńskim dogłębnie została opisana i przeanalizowana w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łęczyńskim na lata 2020 – 2022” oraz w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łęczyńskim na lata 2021 – 2025”.

Należy pamiętać, iż zjawisko przemocy to często problem złożony i w wielu przypadkach ukryty. Określenie dokładnej skali zjawiska przemocy w rodzinie w danym czasie jest często trudne do zweryfikowania.

Na terenie powiatu łęczyńskiego istnieje wiele instytucji udzielających pomocy osobom poszkodowanym w wyniku przemocy. W pierwszej kolejności są to: Policja, Zespoły interdyscyplinarne działające przy ośrodkach pomocy społecznej, Miejska i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służba zdrowia udzielająca ofiarom przemocy pomocy medycznej, szkoły jako instytucje rozpoznające symptomy dziecka krzywdzonego oraz organizacje pozarządowe, pełniące najczęściej funkcję doradczą.

W powiecie łęczyńskim zlokalizowanych jest sześć ośrodków pomocy społecznej. Zgodnie z obowiązującą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gminy powołują Zespół interdyscyplinarny, w którego skład wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się problematyką przemocy specjaliści. Zadaniem zespołu jest kompleksowe zajmowanie się rodzinami oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie, w przypadku popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie to przede wszystkim rozmowy wspierające, korzystanie z pomocy grup wsparcia, poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne.

Wśród najczęstszych działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest przekazanie informacji o stosowaniu przemocy do sądu oraz składanie wniosku do prokuratury. W wielu przypadkach stosowanie przemocy związane jest z nietrzeźwością sprawców. W sytuacji kiedy sprawca przemocy jest osobą nadużywającą alkoholu, wniosek kierowany jest do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zjawisko przemocy w rodzinie to problem złożony, ukazujący przewagę którejś ze stron. Przystępując do planowania sposobów rozwiązywania problemu społecznego jakim jest przemoc w rodzinie, w tym zapobiegania przemocy, konieczne jest uwzględnienie wielokierunkowego i kompleksowego oddziaływania nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów, a przede wszystkim na źródło ich wystąpienia. Dlatego ważne jest udzielanie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, jak również objęcie oddziaływaniami osób stosujących przemoc w rodzinie. Aby skutecznie przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie niezbędne jest również podejmowanie skoordynowanych działań, współpraca i przepływ informacji między instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jednym z rodzajów wsparcia dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej. Program ten koncentruje się na pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, tj. na pracy nad zmianą zachowań przemocowych, czyli powstrzymaniem osób stosujących przemoc przed dalszym jej stosowaniem.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej realizuje Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie pn. „Gniewni ludzie” od 2014 roku. Do chwili obecnej przeprowadzono 6 edycji programu. Na przestrzeni lat 2014-2020 w programie wzięło udział 57 uczestników.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

W podziale na poszczególne lata liczba uczestników przedstawiała się następująco:

Rok	Liczba osób uczestniczących w programie	Liczba osób, które ukończyły program
2014	6	5
2015	12	2
2016	12	1
2017	11	4
2018	6	3
2019	Programu nie realizowano ze względu na zbyt małą liczbę uczestników	
2020	10	6

Program stwarza uczestnikom możliwości do ćwiczenia nowych, nieprzemocowych zachowań, nauki sposobów wywierania wpływu na innych poprzez zastosowanie asertywności, negocjacji, rozwiązywania konfliktów bez przemocy, ćwiczenia umiejętności – komunikacji werbalnej i niewerbalnej, wyrażania własnych opinii i przyjmowania opinii innych osób, rozwijania umiejętności słuchania ze zrozumieniem, uczenia się udzielania i przyjmowania pomocy, podejmowania racjonalnych decyzji, radzenia sobie ze stresem, złością, gniewem w sposób konstruktywny, kształtowania postawy akceptacji i tolerancji.

Do osiągnięcia celu głównego programu, jakim jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc przed dalszym stosowaniem przemocy i zaprzestanie przemocy w rodzinie, wykorzystywane będą opracowane i sprawdzone dotychczas metody pracy z osobami stosującymi przemoc, m.in.: praca indywidualna i grupowa uwzględniająca nawiązywanie współpracy pozwalającej zachowanie osobom stosującym przemoc poczucie godności, prezentowanie „nowych” kontaktów z drugim człowiekiem, opartych na współpracy, szacunku i wzajemnym poszanowaniu praw, nauce budowania rozwiązań przy wykorzystaniu posiadanych zasobów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

I. Podstawy prawne w zakresie opracowania i realizacji programu korekcyjno - edukacyjnego

Podstawę prawną programu korekcyjno - edukacyjnego stanowią:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.Dz. U. z 2020r., poz 218 z późn. zm.);
2. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (kontynuacja WPPPwR na lata 2017-2020). Załącznik 2. Ramowy Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – wytyczne.
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 projekt
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j.Dz. U. z 2020 poz. 920);
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011r., Nr 50, poz. 259);
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019r., poz.1507 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 41);
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r.w sprawie Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r., Nr 209, poz. 1245);
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łęczyńskim na lata 2021 – 2025;
10. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łęczyńskim na lata 2020 – 2022.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

II. Założenia programu

Program wpisuje się w ramy systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie łęczyńskim. Priorytetem realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego jest bezpieczeństwo ofiar przemocy w rodzinie. Oznacza to, że wszelkie działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc są podporządkowane zapewnieniu ochrony, bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osoby stosujące przemoc.

Program korekcyjno – edukacyjny jest formą oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie w celu nauczania ich samokontroli, kształtowania u nich postawy partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe. W wielu przypadkach stosowanie przemocy związane jest z nietrzeźwością sprawców. Alkohol osłabia racjonalną kontrolę nad zachowaniem, ale nie może zdejmować odpowiedzialności za czyny człowieka. Odpowiedzialność za stosowanie przemocy leży po stronie osoby, która ją stosuje. Niemniej jednak faktem pozostaje, że osoba pod wpływem substancji psychoaktywnych ma osłabioną racjonalną kontrolę nad zachowaniem i większą gotowość do reagowania złością. Niejednokrotnie osoby stosujące przemoc w ogóle nie podejmują próby kontrolowania zachowań agresywnych, a odpowiedzialność za ich występowanie przerzucają na ofiary. Niebagatelną rolę w stosowaniu przemocy mogą też odgrywać uwarunkowania biologiczne, jak zdeterminowana gwałtowność i intensywność reagowania emocjonalnego, które wymykają się spod kontroli. Powyższe jednak nie usprawiedliwia sprawców i nie znosi z nich odpowiedzialności za krzywdzenie innych.

Osoby stosujące przemoc często starają się znajdować uzasadnienie, usprawiedliwienie dla aktów przemocy. Szczególnie dotyczy to zaprzeczenia własnej odpowiedzialności za wyrządzone szkody i obarczania odpowiedzialnością ofiary. Zachowanie osób stosujących przemoc dodatkowo bywa wspierane przez uwarunkowania kulturowe. W przeszłości przemoc w stosunku do kobiet i dzieci była obyczajowo akceptowana. Praca z całym nieprawidłowym systemem rodzinnym daje większą szansę na niesienie skutecznej pomocy. Potrzebne są nie tylko działania wzmacniające skuteczność ochrony ofiar przed sprawcami przemocy ale również działania powstrzymujące sprawców i prowadzące do zakończenia przemocy w rodzinie. Mają temu służyć programy korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc.

Praca z osobą stosującą przemoc opierać się będzie na założeniach:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

- przemoc w rodzinie jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy,
- przemoc w rodzinie jest tolerowana i wzmocniana przez postawy i poglądy wielu ludzi często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia,
- przemoc w rodzinie jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania współmałżonki/ współmałżonka, partnerki/partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej,
- można nauczyć się niestosowania przemocy, przekonania, iż nigdy nie należy godzić się na przemoc,
- stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary,
- korzenie przemocy w rodzinie tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych,
- stosowanie przemocy w rodzinie jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

III. Cele i rezultaty programu:

Cel główny:

- Powstrzymanie osoby stosującej przemoc przed dalszym stosowaniem przemocy poprzez oddziaływania korekcyjno-edukacyjne i zaprzestanie przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Zakładane rezultaty:

- mniejsza liczba osób stosujących przemoc,
- zwiększenie poziomu wiedzy uczestników programu na temat przemocy,
- wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego radzenia sobie ze złością,
- wzrost świadomości stosowanych zachowań przemocowych,
- wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i w rodzinie,
- wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie kontrolowania swoich agresywnych zachowań i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- zwiększenie poziomu wiedzy o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

IV. Zawartość programu

Zasadniczą część programu stanowi:

- edukacja – przekazywanie wiedzy odbywać się będzie w sposób aktywizujący, między innymi przez prowadzenie otwartej dyskusji oraz odwoływanie się do indywidualnych doświadczeń.
- praca nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych,
- ćwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie (w tej części osoby prowadzące mogą stosować także inne poza podręcznikowe metody).

Podstawowe treści edukacyjne:

- społeczno – kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej (mity, stereotypy);

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

- definicja przemocy, jej rodzaje, formy, dynamika; aspekty prawne przemocy;
- problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich;
- planowanie i rozwijanie samokontroli;
- komunikacja interpersonalna;
- promocja pozytywnych standardów wartości i zachowań między innymi: szacunku, odpowiedzialności, bezpieczeństwa, wsparcia emocjonalnego, szczerości, zaufania, dzielenia obowiązków, wspólnego decydowania, okazywania uczuć, potrzeb, negocjacji i rozwiązywania konfliktów bez przemocy;
- alkohol i patologia życia rodzinnego;
- przemoc seksualna;
- dzieci, przemoc i wychowanie;
- tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych (uczenie osób stosujących przemoc pozytywnych zachowań wobec ludzi starszych i niepełnosprawnych).

Podsumowując powyższe, zawartość programu dostarczy informacje, umożliwiające uczestnikom zrozumienie dynamiki przemocy, umożliwi konfrontację przekonań i postaw, przy pomocy których osoby stosujące przemoc usprawiedliwiają stosowanie przemocy. Dostarczy treści osobom stosującym przemoc, w jaki sposób ich zachowanie krzywdząco wpływa na członków ich rodzin i na ich wzajemne relacje oraz przygotuje ich do wzięcia pełnej odpowiedzialności moralnej i psychologicznej za swoje czyny, a także do rozpoczęcia pozytywnych zmian w ich relacjach osobistych. Ponadto zawartość programu umożliwi osobom stosującym przemoc rozpoznawanie i zmianę systemu przekonań, postaw i nastawień emocjonalnych, które inicjują i wzmacniają stosowanie przez nich przemocy. Za pośrednictwem programu uczestnicy będą mieli możliwość ćwiczenia nowych, konstruktywnych form myślenia i reagowania, służących skutecznej kontroli nad szkodliwymi zachowaniami oraz sprzyjających odpowiedzialnemu podejmowaniu decyzji w sytuacjach konfliktowych i utrzymaniu egalitarnych relacji międzyludzkich bez przemocy.

V. Realizacja programu

Realizatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej, ul. Staszica 9, 21-010 Łęczna, jako podmiot administracyjny, kontrolujący i monitorujący program.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

Bezpośrednimi realizatorami programu będą także osoby uprawnione do prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, których kwalifikacje są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011r., Nr 50, poz. 259);

1. Adresaci programu

Program adresowany jest do pełnoletnich osób. Skierowany jest bezpośrednio do osób stosujących przemoc, tj.:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych, albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych;
- osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Program zakłada prowadzenie grupy jednorodnej ze względu na płeć, jednak w sytuacji, gdy liczba kobiet/mężczyzn jest zbyt niska, by stworzyć odrębną grupę, dopuszczalne jest realizowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w grupach mieszanych.

2. Nabór i selekcja uczestników oraz warunki uczestnictwa w programie.

Wytypowanie i zgłoszenie kandydatów nastąpi w ramach współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej z Policją, sądami, Żandarmerią Wojskową, ośrodkami pomocy społecznej, gminnymi komisjami ds. rozwiązywania problemów alkoholowych,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rekrutacja do grupy odbędzie się w oparciu o przeprowadzoną konsultację indywidualną z prowadzącym/prowadzącymi program, podczas której dokonana zostanie diagnoza wstępna i ocena sytuacji kandydata oraz badane są jego oczekiwania i motywacja do uczestnictwa w programie.

Zasady selekcji i naboru uczestników do programu opracowywane będą przez prowadzącego/prowadzących oddziaływanie. Przy konstruowaniu zasad selekcji i naboru uczestników uwzględnić należy poniższe wskazówki:

- 1) selekcja i nabór powinny być dostosowane do specyfiki danego typu sprawców przemocy w rodzinie;
- 2) warunkiem kwalifikacji do grup korekcyjno – edukacyjnych jest uznanie przez sprawcę faktu stosowania przemocy w rodzinie;
- 3) w przypadku osób stosujących przemoc w rodzinie, u których stwierdzono uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się je w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.
- 4) nabór uczestników odbywać się będzie na podstawie:
 - zobowiązania osoby na drodze sądowej (i innej) do uczestniczenia w programie;
 - pisemnej zgody uczestnika i zobowiązania do przestrzegania regulaminu uczestnictwa w programie;
- 5) w ramach selekcji i naboru podjęta zostanie diagnoza wstępna.

Do programu nie przyjmuje się:

- osób chorych psychicznie,
- osób z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi,
- osób uzależnionych od alkoholu lub środków psychoaktywnych i innych, które nie odbyły /nie odbywają podstawowego etapu leczenia.

Wobec osób skierowanych decyzją sądu uchylających się od uczestnictwa w zajęciach stosuje się powiadomienie sądu o tym fakcie.

W przypadku osób stosujących przemoc w rodzinie, u których stwierdzono uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się je w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.

Informacje uzyskane od uczestników dotyczące ich życia osobistego objęte będą zasadą poufności, z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

3. Czas trwania i miejsce realizacji programu.

Program realizowany jest w okresie obejmującym lata 2021 - 2023.

Planuje się, iż w danym roku realizowana będzie jedna edycja. Łączny czas trwania programu (jednej edycji) w danym roku obejmować będzie 60 godzin – w tym zajęcia grupowe i indywidualne. Liczba zrealizowanych godzin zajęć indywidualnych może być zależna od liczby osób biorących udział w programie. Zajęcia indywidualne realizowane będą według potrzeb uczestnika, natomiast zajęcia grupowe będą trwały jednorazowo 3 godziny (1 sesja grupowa) i średnio realizowane będą co 7 dni. Dopuszcza się realizację zajęć grupowych w krótszych odstępach czasu, niż co 7 dni. Planuje się realizację 12 sesji grupowych. Grupa uczestników liczyć będzie do 12 osób.

Zajęcia realizowane będą w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej, ul. Staszica 9. W dniach realizacji programu nie są prowadzone spotkania z ofiarami przemocy.

4. Sposób realizacji, działania w zakresie edukacji i korekty zachowań przemocowych.

Program prowadzony będzie przez dwie lub jedną osobę.

Program prowadzony będzie przez osoby, które:

- ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej albo innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji,
- posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

- mają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Za priorytety realizacji programu przyjmuje się ochronę bezpieczeństwa, autonomii i dobro osób krzywdzonych.

Podstawą pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie i celem realizacji programu będzie pomoc nad korektą zachowań przemocowych u uczestników programu poprzez edukację w zakresie kształtowania postawy partnerstwa i szacunku oraz wzięcie odpowiedzialności za popełnione czyny.

Edukacja osób stosujących przemoc w ramach niniejszego programu polegać będzie na organizacji i realizacji zajęć grupowych i indywidualnych.

Przed przystąpieniem do sesji grupowych konieczne będzie odbycie przez każdego uczestnika sesji indywidualnych, które będą miały również charakter kwalifikacyjny. Podczas dwóch sesji indywidualnych, uczestnik zapozna się z celami i przebiegiem programu. Prowadzący zapoznaje się także z sytuacją rodzinną i prawną osoby zgłaszającej się, diagnozując sytuację życiową oraz specyfikę stosowanej przemocy, określa potrzeby kandydata. Praca indywidualna z uczestnikiem programu prowadzona będzie m.in. z wykorzystaniem: kwestionariuszy, analizy zgromadzonej dokumentacji.

Wstępne rozpoznanie diagnostyczne powinno obejmować:

- rzeczywiste okoliczności skierowania do programu,
- określenie czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,
- określenie najgroźniejszych i typowych form oraz okoliczności zachowań przemocowych,
- aktualną sytuację rodzinną i zawodową,
- cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej,
- wcześniej przebyte terapie i ich rezultaty,
- aktualnie trwające terapie, leczenie psychiatryczne, zażywane leki.

W uzasadnionych przypadkach rekomenduje się stosowanie diagnozy pogłębionej.

Osoby zakwalifikowane do udziału w programie, podpisują kontrakt określający reguły uczestnictwa.

Kontrakt powinien zawierać niżej wymienione uregulowania:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

- 1) formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności na zajęciach, w kontrakcie zostaną określone sankcje za uchylenie się od udziału w programie;
- 2) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa z zajęciach – przestrzeganie regulaminu programu opracowanego przez prowadzących wspólnie z uczestnikami programu;
- 3) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi;
- 4) uznania osobistej odpowiedzialności za fakty stosowania przemocy w rodzinie;
- 5) zobowiązanie się do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych;
- 5) zasadę zachowania tajemnicy grupowej.

Po określeniu charakteru grupy oraz rodzaju stosowanej przemocy i potrzeb uczestników programu, prowadzący opracuje scenariusze zajęć z uwzględnieniem treści ramowego harmonogramu tematycznego. Szczegółowy harmonogram tematyczny przedstawi do akceptacji Dyrektorowi PCPR.

Zajęcia grupowe podzielone będą na bloki tematyczne, w których poddawana będzie analizie jedna z form zachowań przemocowych oraz przedstawiane alternatywne dla niej formy zachowań bez przemocy.

Praca grupowa z uczestnikami programu prowadzona będzie m.in. w formie:

- mini wykładów,
- projekcji filmów lub przeczytania opowiadania - scenki – praca na przykładach, zobrazowanych sytuacjach, z wykorzystaniem filmów lub opowiadań-scenek o charakterze edukacyjnym,
- analizy mechanizmów własnych zachowań,
- „zadań domowych” – podanie uczestnikom do przemyślenia i przeanalizowania zagadnień związanych z przemocą.

Realizacja programu może odbywać się w systemie otwartym, gdzie w trakcie trwania programu mogą dołączyć nowi uczestnicy na etapie zrealizowania przez uczestnika odpowiedniej partii materiału zapewniającego możliwość zdobycia wiedzy i doświadczeń.

W myśl realizacji kompleksowego wsparcia wobec osób stosujących przemoc uznaje się za zasadne łączenie innego typu wsparcia niż tylko korekcyjno-edukacyjnego. Wsparcie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

takie ma jednak służyć pożądaney zmianie zachowań u osób stosujących przemoc, np. wsparcie o charakterze terapeutycznym, zawodowym itp.

Osoby prowadzące program będą zobowiązane do:

1. Przeprowadzenia indywidualnej diagnozy osób biorących udział w programie, dokonania selekcji i zakwalifikowania do programu.
2. Podpisania z każdym uczestnikiem programu kontraktu.
3. Prowadzenia list obecności na spotkaniach indywidualnych i grupowych.
4. Sporządzania dokumentacji z każdego spotkania indywidualnego.
5. Prowadzenia dokumentacji zajęć, w których należy ująć: termin spotkania, tematykę, podpisy osób prowadzących.
6. Przeprowadzenie ankiet monitorujących w trakcie trwania zajęć oraz ankiet ewaluacyjnych na zakończenie programu.
7. Sporządzenia informacji dotyczącej oceny postępów osób uczestniczących w zajęciach edukacyjnych i korekcyjnych.
8. Sporządzenia sprawozdania końcowego z realizacji programu.

VII. Monitoring i ewaluacja

System monitorowania zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w programie realizowany będzie w trakcie trwania programu oraz przez okres 3 lat po jego zakończeniu. System monitorowania polegać będzie na uzyskaniu informacji o zachowaniu uczestników programu wobec członków swej rodziny, o ich rzeczywistym funkcjonowaniu. W procesie monitoringu wezmą udział uczestnicy programu oraz w miarę możliwości członkowie ich rodzin oraz Policja, kuratorzy sądowi/ pracownicy socjalni itd.

Uzyskane wyniki wykorzystywane będą w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Wraz z monitoringiem program poddany będzie ewaluacji polegającej na zbieraniu, analizie oraz interpretacji informacji/danych. Dokonana zostanie ocena efektywności, skuteczności oddziaływań, zgodności programu w kontekście założonych celów, porównaniu założonych rezultatów z osiąganymi/osiągniętymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

VIII. Źródło finansowania

Działania przewidziane w programie finansowane będą ze środków budżetu państwa. Zakłada się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji w celu zwiększenia efektywności założeń programu.

IX. Procedury postępowania na wypadek, gdyby osoby stosujące przemoc wróciły do zachowań przemocowych, sprzed programu.

Procedura określa sposób postępowania w przypadku ponownego stosowania przemocy w rodzinie przez uczestnika/uczestników programu.

Działania:

1. W przypadku, gdy uczestnik programu powróci do zachowań przemocowych sprzed programu ma obowiązek zgłoszenia tego faktu prowadzącemu/ prowadzącym program.
2. W przypadku powzięcia informacji przez prowadzącego/ prowadzących program, o powrocie uczestnika do zachowań przemocowych sprzed programu lub rozpoznania owych zachowań, prowadzący program ma/mają obowiązek podjęcia działań:
 - a) powiadomienia o fakcie ponownego stosowania przemocy poszczególne podmioty, w celu objęcia wsparciem i zapewnieniem bezpieczeństwa osobie/osobom doznającej/doznającym przemocy;
 - b) powiadomienia o fakcie ponownego stosowania przemocy odpowiednie instytucje/podmioty, w celu ponownego wypełnienia formularza „Niebieska karta – A” - w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesłać go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego;
 - c) podjęcia przez prowadzących diagnozy przejawianych zachowań przez uczestnika Programu,
 - d) opracowania Indywidualnego Planu Pracy uwzględniającego rozpoznanie i konsekwencje zachowań uczestnika programu włączając w to:
 - przedłużony pobyt w programie (tj. uczestnictwo w kolejnej edycji programu) i/lub;
 - zawiadomienie sądu/kuratora (w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc zobowiązana została do uczestnictwa w programie na mocy postanowienia sądu) i/lub;
 - zawiadomienie kuratora/pracownika socjalnego i/lub;
 - zawiadomienie Zespołu interdyscyplinarnego i/lub;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

- usunięcie uczestnika z programu i poinformowanie o tym fakcie Zespołu interdyscyplinarnego, celem podjęcia dalszych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

X. Ramowy harmonogram działań

Realizacja programu w danym roku zależna będzie od potrzeb, tj. zebrania grupy i przebiegać będzie wg poniższego harmonogramu działań.

Lp.	Zadania, czynności w programie w zakresie jednej edycji	Miejsce realizacji
1.	Nabór kandydatów do grupy – nawiązanie współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc i nadzór nad osobami stosującymi przemoc: - rozpowszechnianie informacji o naborze do grupy i o istocie programu poprzez korespondencję, rozmowy telefoniczne lub spotkania indywidualne.	PCPR Łęczna/MOPS Łęczna, KPP Łęczna OPS/GOPS - Spiczyn, Cyców, Milejów, Puchaczów, Ludwin/Gminne Komisje R.P.A./Poradnia MONAR w Łęcznej/ Poradnia Leczenia Uzależnień w Łęcznej/Ośrodek Kuratorski w Łęcznej/kuratorzy/ Oddział Żandarmerii Wojskowej w Lublinie/ Sąd/Policja
2.	Rozmowy indywidualne i zawarcie indywidualnych kontraktów z kandydatami do udziału w programie ostateczna kwalifikacja kandydatów do udziału w programie (do 12 uczestników) Zbudowanie grupy korekcyjno – edukacyjnej dla osób stosujących przemoc – zawarcie kontraktu grupowego, przedstawienie głównych celów i zagadnień z programu.	PCPR Łęczna/prowadzący program
3.	Realizacja zajęć programu (3-godzinne spotkania grupowe)	PCPR Łęczna/prowadzący program

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Staszica 9, 21-010 Łęcznej

4.	Realizacja zajęć z programu – spotkania indywidualne (według potrzeb uczestnika)	PCPR Łęczna/prowadzący program
5.	Zakończenie programu – zamknięcie zajęć w grupie i sporządzenie niezbędnej dokumentacji	PCPR Łęczna/prowadzący program

XI. Ramowy harmonogram tematyczny:

Część I: SESJE INDYWIDUANE

1. Sesja indywidualna kwalifikująca do programu – zawarcie kontraktu.
2. Sesja indywidualna – orientacyjna – koncepcja władzy i kontroli, techniki powstrzymywania przemocy.

Część II: SESJE GRUPOWE:

1. Rodzaje przemocy, analizowanie przemocy. Nie używanie przemocy.
2. Zrozumienie używania przemocy jako taktyki kontroli – zakończenie używania przemocy (ćwiczenia).
3. Definiowanie „zachowania bez przemocy” (ćwiczenia).
4. Definiowanie i rozumienie szacunku, szczerości i odpowiedzialności – analiza (ćwiczenia).
5. Rozumienie użycia minimalizacji, zaprzeczania, obwiniania jako taktyki kontroli (ćwiczenia).
6. Definiowanie i rozumienie partnerstwa, analizowanie męskich przywilejów (ćwiczenia)
7. Definiowanie i rozumienie negocjacji i sprawiedliwości, analiza wymuszania i grożenia (ćwiczenia).
8. Podsumowanie realizowanych tematów zajęć.